

Артур Конан Дойл

**ОПОВІДАННЯ
ПРО ШЕРЛОКА ХОЛМСА**

ВИДАННЯ З ПАРАЛЕЛЬНИМ ТЕКСТОМ

Arthur Conan Doyle

**THE SHERLOCK HOLMES
STORIES**

Харків
«Фоліо»
2019

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

The Red-headed League

I had called upon my friend, Mr. Sherlock Holmes, one day in the autumn of last year, and found him in deep conversation with a very stout, florid-faced, elderly gentleman, with fiery red hair. With an apology for my intrusion, I was about to withdraw, when Holmes pulled me abruptly into the room, and closed the door behind me.

“You could not possibly have come at a better time, my dear Watson,” he said cordially.

“I was afraid that you were engaged.”

“So I am. Very much so.”

“Then I can wait in the next room.”

“Not at all. This gentleman, Mr. Wilson, has been my partner and helper in many of my most successful cases, and I have no doubt that he will be of the utmost use to me in yours also.”

The stout gentleman half rose from his chair, and gave a bob of greeting, with a quick little questioning glance from his small, fat-encircled eyes,

“Try the settee,” said Holmes, relapsing into his armchair, and putting his fingertips together, as was his custom when in judicial moods. “I know, my dear Watson, that you share my love of all that is bizarre and outside the conventions and humdrum routine of every-day life. You have shown your relish for it by the enthusiasm which has prompted you to chronicle, and, if you will excuse my saying so, somewhat to embellish so many of my own little adventures.”

“Your cases have indeed been of the greatest interest to me,” I observed.

Спілка рудих

Ще сталося восени минулого року. У Шерлока Холмса сидів якийсь літній джентльмен, дуже повний, вогняно-рудий. Я хотів було увійти, але побачив, що вони обоє захопилися бесідою, і поквапився забратися. Однак Холмс затягнув мене до кімнати та зачинив за мною двері.

— Ви прийшли дуже вчасно, мій любий Ватсоне, — привітався він.

— Я боявся вам завадити. Мені здалося, що ви маєте справу.

— Авжеж маю, і навіть дуже цікаву.

— Може, я краще зачекаю в сусідній кімнаті?

— Ні-ні... Містере Вілсон, — сказав детектив, звертаючись до товстуна, — цей джентльмен неодноразово люб'язно допомагав мені в багатьох найбільш вдалих розслідуваннях. Не сумніваюся, що й у вашій справі він буде мені дуже корисний.

Гладун підвівся з крісла та кивнув, а його маленькі оченята, що заплили жиром, допитливо оглянули мене.

— Сідайте сюди, на диван, — запропонував Холмс.

Він опустився в крісло і, як завжди у хвилини задуми, з'єднав подушечки пальців обох рук докупи.

— Я знаю, мій любий Ватсоне, — зазначив він, — що ви поділяєте мій потяг до всього незвичайного, усього, що порушує наше одноманітне буття. Якби ви не мали цього прагнення до незвичайних подій, то не нотували б мої скромні пригоди із таким ентузіазмом... До того ж маю щиро зауважити, що деякі з ваших оповідок дещо прикрашають мою діяльність.

— Зайва скромність, ваші пригоди завжди здавалися мені дуже цікавими, — заперечив я.

“You will remember that I remarked the other day, just before we went into the very simple problem presented by Miss Mary Sutherland, that for strange effects and extraordinary combinations we must go to life itself, which is always far more daring than any effort of the imagination.”

“A proposition which I took the liberty of doubting.”

“You did, Doctor, but none the less you must come round to my view, for otherwise I shall keep on piling fact upon fact on you, until your reason breaks down under them and acknowledges me to be right. Now, Mr. Jabez Wilson here has been good enough to call upon me this morning, and to begin a narrative which promises to be one of the most singular which I have listened to for some time. You have heard me remark that the strangest and most unique things are very often connected not with the larger but with the smaller crimes, and occasionally, indeed, where there is room for doubt whether any positive crime has been committed. As far as I have heard, it is impossible for me to say whether the present case is an instance of crime or not, but the course of events is certainly among the most singular that I have ever listened to. Perhaps, Mr. Wilson, you would have the great kindness to recommence your narrative. I ask you, not merely because my friend Dr. Watson has not heard the opening part, but also because the peculiar nature of the story makes me anxious to have every possible detail from your lips. As a rule, when I have heard some slight indication of the course of events I am able to guide myself by the thousands of other similar cases which occur to my memory. In the present instance I am forced to admit that the facts are, to the best of my belief, unique.”

The portly client puffed out his chest with an appearance of some little pride, and pulled a dirty and wrinkled newspaper from the inside pocket of his greatcoat. As he glanced down the advertisement column, with his head thrust forward, and the paper flattened out upon his knee, I took a good look at the man, and endeavoured after the fashion of my companion to read the indications which might be presented by his dress or appearance.

I did not gain very much, however, by my inspection. Our visitor bore every mark of being an average commonplace British tradesman, obese, pompous, and slow. He wore rather baggy grey shepherd's check trousers, a not overclean black frockcoat,

— Не далі, як учора, пригадую, що казав вам, що найсмівлівіша фантазія неспроможна увияти собі таких незвичайних і дивовижних випадків, які зустрічаються в буденному житті.

— Я тоді ж відповів вам, що дозволяю собі сумніватися в правильності вашої думки.

— Однак, докторе, вам доведеться визнати, що я маю рацію, бо інакше я б закидав вас стількома дивовижними фактами, що ви були б змушені погодитися зі мною. Ось хоча б історія, яку мені зараз розповів містер Джабез Вілсон. Обставини, в яких вона сталася, цілком пересічні та буденні, однак мені здається, що за все своє життя я не чув кращої історії... Будь ласка, містере Вілсон, повторіть свою розповідь. Прошу вас про це не лише тому, щоб мій приятель, доктор Ватсон, вислухав її від початку до кінця, але й для того, щоб мені самому не втратити навіть найменшої дрібниці. Звісно, коли мені починають розповідати про якийсь випадок, тисячі подібних історій вириваються у моїй пам'яті. Але цього разу змушений визнати, що нічого схожого я ніколи не чув.

Гладкий клієнт із певною пихою випнув груди, витягнув із кишені плаща брудну зім'яту газету та розклав її на своїх колінах. Поки він, витягнувши шию, пробігав очима стовпчики оголошень, я уважно розглядав його та намагався, наслідуючи манеру Шерлока, вгадати за одягом і зовнішнім виглядом, що це за людина.

На жаль, мої спостереження не дали майже ніяких результатів. Одразу можна було помітити, що наш відвідувач — звичайнісінький крамар, самовдоволений, товстий і повільний. Його штани були мішкуваті, сірі, у клітинку. Його не дуже охайний темний сюртук був розстебнутий, а на темній жилетці виднівся масивний мідний ланцюг, на якому замість брелока бовтався просвердлений наскрізь квадратний шматочок якогось металу. Заношений циліндр і вицвілий коричневий плащ зі зморщеним оксамитовим коміром лежали кинуті на кріслі. Коротко кажучи, скільки б я не вдивлявся в цього чоловіка, не зміг побачити нічого вартого уваги, крім вогняно-рудого волосся. Було ясно, що він вкрай здивований якоюсь неприємною подією.

Мої погляди не уникли проникливих очей Шерлока Холмса.

— Певна річ, будь-кому ясно, — усміхнувся він, — що наш гість колись займався фізичною працею, нюхає тютюн, що він

unbuttoned in the front, and a drab waistcoat with a heavy brassy Albert chain, and a square pierced bit of metal dangling down as an ornament. A frayed top hat and a faded brown overcoat with a wrinkled velvet collar lay upon a chair beside him. Altogether, look as I would, there was nothing remarkable about the man save his blazing red head, and the expression of extreme chagrin and discontent upon his features.

Sherlock Holmes' quick eye took in my occupation, and he shook his head with a smile as he noticed my questioning glances.

"Beyond the obvious facts that he has at some time done manual labour, that he takes snuff, that he is a Freemason, that he has been in China, and that he has done a considerable amount of writing lately, I can deduce nothing else."

Mr. Jabez Wilson started up in his chair, with his forefinger upon the paper, but his eyes upon my companion.

"How, in the name of good fortune, did you know all that, Mr. Holmes?" he asked. "How did you know, for example, that I did manual labour. It's as true as gospel, for I began as a ship's carpenter."

"Your hands, my dear sir. Your right hand is quite a size larger than your left. You have worked with it, and the muscles are more developed."

"Well, the snuff, then, and the Freemasonry?"

"I won't insult your intelligence by telling you how I read that, especially as, rather against the strict rules of your order, you use an arc and compass breastpin."

"Ah, of course, I forgot that. But the writing?"

"What else can be indicated by that right cuff so very shiny for five inches, and the left one with the smooth patch near the elbow where you rest it upon the desk."

"Well, but China?"

"The fish which you have tattooed immediately above your right wrist could only have been done in China. I have made a small study of tattoo marks, and have even contributed to the literature of the subject. That trick of staining the fishes' scales of a delicate pink is quite peculiar to China. When, in addition, I see a Chinese coin hanging from your watch-chain, the matter becomes even more simple."

Mr. Jabez Wilson laughed heavily. "Well, I never!" said he. "I thought at first that you had done something clever, but I see that there was nothing in it after all."

франкмасон, який був у Китаї, і що впродовж останніх місяців йому доводилося багато писати. Крім цих очевидних фактів, я не міг більше нічого вгадати.

Містер Джабез Вілсон випростався в кріслі і, не відриваючи вказівного пальця від часопису, витріщився на мого приятеля.

— Яким чином, містере Холмс, ви змогли все це дізнатися? — поцікавився він. — Звідки знаєте, наприклад, що я займався фізичною працею? Я й справді почав свою кар'єру корабельним теслею.

— Ваші руки розповіли мені про це, мій любий сер. Ваша права рука більша за ліву. Ви працювали нею більше, тому м'язи на ній розвинені краще.

— А нюхання тютюну? А франкмасонство?

— Про франкмасонство здогадатися неважко, адже ви, всупереч суворому статуту свого ордену, носите шпильку для краватки із зображенням дуги та кола.

— Отакої! Я й забув про неї... Але як ви здогадалися, що мені доводилося багато писати?

— Про що ж іще можуть свідчити ваш лискучий правий рукав і витерта матерія на лівому рукаві біля ліктя!

— А Китай?

— Лише в Китаї могла бути витатуйована рибка, що прикрашає ваше праве зап'ястя. Я вивчав татуювання, і мені доводилося навіть писати про них наукові статті. Звичай фарбувати риб'ячу луску в ніжно-рожевий колір притаманний лише Китаю. Побачивши китайську монетку на ланцюжку вашого годинника, я остаточно переконався, що ви були в Піднебесній.

Містер Джабез Вілсон голосно зареготав.

— Он воно що! — сказав він. — Я спочатку подумав, що ви хтозна якими хитрими методами відгадуєте, а, виявляється, це так просто.

— Гадаю, Ватсоне, — звернувся до мене Холмс, — що я помилився, коли пояснив, яким чином дійшов до своїх висновків. Як ви знаєте, *Omne ignotum pro magnifico*¹, і моїй скромній славі загрожує крах, якщо буду такий відвертий... Ви знайшли оголошення, містере Вілсон?

¹ *Omne ignotum pro magnifico* (лат.) — усе невідоме показують величним.

Contents

The Red-headed League	4
The Boscombe Valley Mystery	50
The Adventure of the Speckled Band	96
The Adventure of the Beryl Coronet	144

Зміст

Спілка рудих	5
Таємниця Боскомської долини	51
Пригода зі строкатою стрічкою	97
Берилова діадема	145